

Rapporter

Reports

2018/14 ●

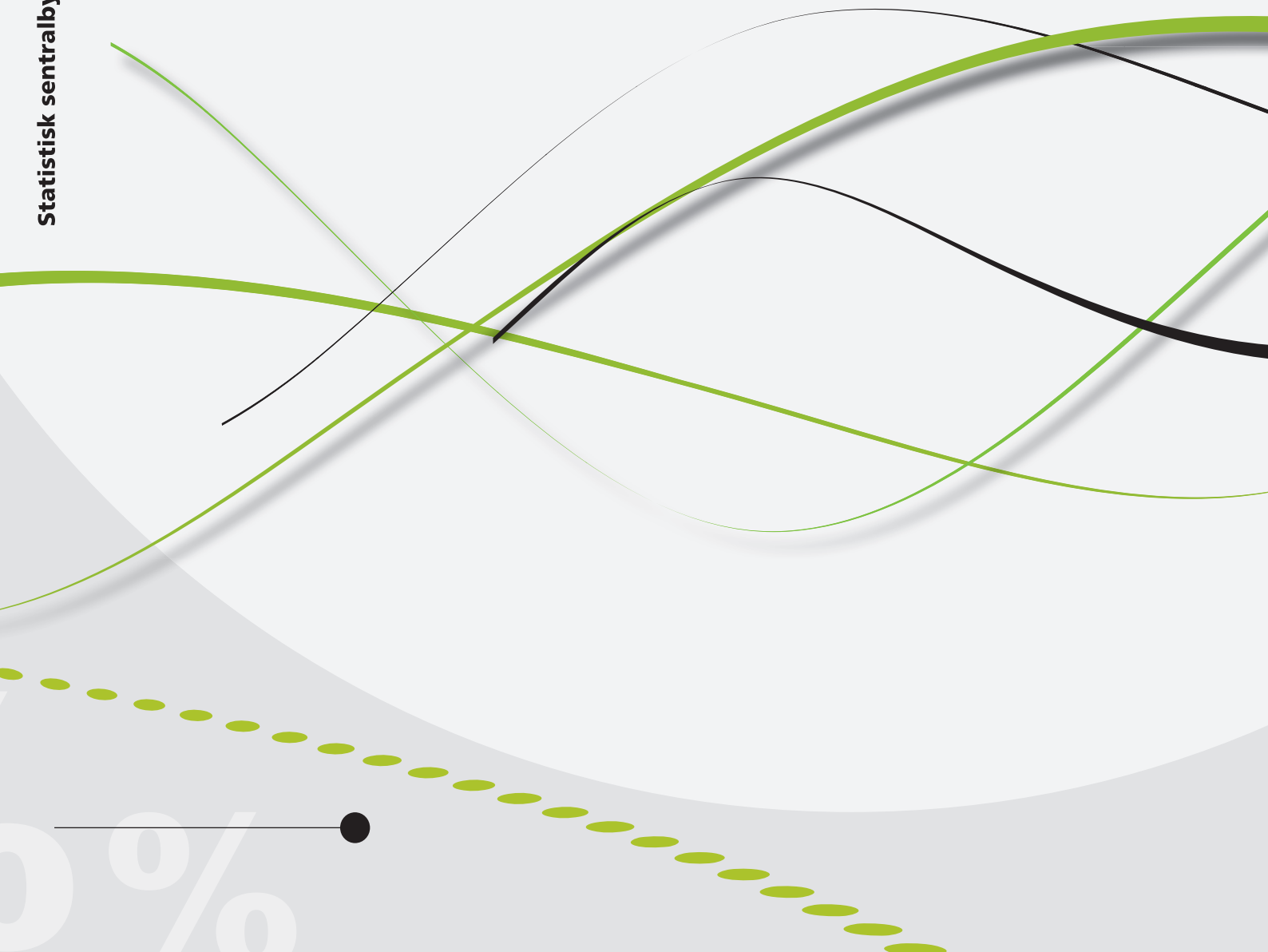
Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Silje Skjolden Thorsnes

Foreldrebetaling i barnehager, januar 2018

Silje Skjolden Thorsnes

Foreldrebetaling i barnehager, januar 2018

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 24. april 2018

ISBN 978-82-537-9726-7 (trykt)
ISBN 978-82-537-9727-4 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentligjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimaltegn	,

Forord

Siden 1992 har Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomført en undersøkelse av foreldrebetalingen for fulltidsopphold i kommunale og private barnehager, årlig per januar. Fra 1992 til 2008 ble resultatene presentert i serien Notater, og fra 2009 i serien Rapporter. Arbeidet med rapporten har vært finansiert av Barne- og Familiedepartementet, senere Kunnskapsdepartementet (KD), og er nå finansiert av Utdanningsdirektoratet (Udir).

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge nivået på og betalingsregler knyttet til foreldrebetaling i barnehager. Undersøkelsen omfatter fra og med 2016 en totaltelling av kommunale og private barnehager basert på tall fra Udirs rapporteringsportal BASIL. Seksjon for prisstatistikk har stått for gjennomføringen av undersøkelsen med Silje Skjolden Thorsnes som ansvarlige for analysen av resultatene i denne rapporten.

Statistisk sentralbyrå, 11. April 2018

Lasse Sandberg

Sammendrag

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører en årlig undersøkelse av foreldrebetalingen for fulltidsopphold i private og kommunale barnehager. Undersøkelsen er nå basert på en totaltelling av barnehagene i landet, samt detaljert rapportering fra alle landets kommuner.

1. mai 2015 ble det innført en ny nasjonal ordning for foreldrebetalingen i barnehager. Denne ordningen skal sikre at ingen husholdninger bruker mer enn 6 prosent av deres samlede inntekt på en barnehageplass, opp til en gitt maksimalsats. Fra januar 2018 er denne maksimalsatsen satt til 2 910 kroner. Ordningen gjelder for både private og kommunale barnehager.

Per januar 2018 var gjennomsnittlig månedlig betaling, inkludert friplasser, 2 492 kroner for en barnehageplass. I tillegg krevde barnehagene inn i gjennomsnitt 302 kroner per barn for å dekke kostpenger og andre utgifter. I gjennomsnitt krever private barnehager inn mer kostpenger og andre tilleggsutgifter enn kommunale barnehager.

Et års fulltidsopphold i norske barnehager inkludert kostpenger og andre tilleggsutgifter kostet på landsbasis i gjennomsnitt 30 725 kroner i januar 2018. Dette er 4,9 prosent høyere enn på samme tidspunkt i 2017.

Abstract

Statistics Norway conducts an annual survey of household payments for a full-time place in public and private kindergartens in January each year. The survey of January 2018 is based on a census of all kindergartens in Norway, as well as detailed information from all municipalities in Norway.

On the 1st of May 2015, a new national policy for household payments for kindergarten was put into effect. The policy ensures that no household pays more than six per cent of their total gross annual income towards a kindergarten place, up to a given maximum rate. As of January 2018, the maximum rate was set to NOK 2 910. The policy regulates both public and private kindergartens equally.

In January 2018, the average Norwegian household paid NOK 2 492 for a kindergarten place. In addition, the kindergartens collected on average NOK 302 per child to cover food and other expenses. On average, privately owned kindergartens collect more fees for food and other expenses than public kindergartens.

The mean annual payment for a full-time place in Norwegian kindergartens, including food and other costs, was NOK 30 725 as of January 2017. This is 4.9 per cent more than in January 2017.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
Innhold	6
1. Generelt om undersøkelsen	7
1.1. Bakgrunn.....	7
1.2. Ny nasjonal ordning for foreldrebetaling.....	7
1.3. Fra KOSTRA til BASIL	8
1.4. Om beregningene	9
1.5. Generelle merknader	9
1.6. Definisjoner.....	10
2. Deskriptiv statistikk	10
2.1. Barnehager	10
2.2. Kommuner	11
3. Resultater	11
3.1. Gjennomsnittssatser	11
3.2. Kostpenger og andre tilleggsutgifter.....	13
Vedlegg A: Tabeller	15
Figurregister	23
Tabellregister	23

1. Generelt om undersøkelsen

SSB har i oppdrag å gjennomføre en årlig undersøkelse av foreldrebetalingen for fulltidsopphold i kommunale og private barnehager. Fra 1992 til 2008 ble resultatene publisert årlig i serien Notater, og fra 2009 i serien Rapporter. Arbeidet med rapporten er finansiert av Utdanningsdirektoratet (Udir).

1.1. Bakgrunn

I undersøkelsen publisert til og med august 2002 ble bare uvektede gjennomsnitt brukt i beregningene. Fra januar 2003 ble de aggregerte størrelsene for kommunale og private barnehager vektet, samtidig ble det ikke lenger skilt mellom private barnehager som tok imot kommunalt tilskudd og de som ikke gjorde det. I 2007 gjennomgikk undersøkelsen en større omlegging til en totaltelling av Norges kommuner, basert på elektronisk datafangst gjennom KOSTRA (KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING). Skjemaene til kommunene ble noe utvidet i 2007 med flere spørsmål knyttet til moderasjonsordninger og tilleggsutgifter i barnehagene. Skjema til de private barnehagene omfattet i stor grad de samme spørsmålene som det kommunene ble stilt. Opplysningene fra de private barnehagene ble trukket tilfeldig etter stratifisering på geografisk område.

I 2016 ble både rapporten og datafangsten lagt om for å fange effekten av den nye nasjonale ordningen for foreldrebetaling. Ved å bruke Utdanningsdirektoratets egne datakilde, BASIL, istedenfor KOSTRA får man i tillegg til en totaltelling av landets kommuner også en totaltelling av landets i underkant av 6000 kommunale og private barnehager.

1.2. Ny nasjonal ordning for foreldrebetaling

1. mai 2015 trådte den nasjonale ordningen for foreldrebetaling i barnehager i kraft. Under det nye regelverket skal ingen husholdninger betale mer enn 6 prosent av sin samlede skattepliktige kapital- og personinntekt for en barnehageplass, opp til maksimalsatsen satt av Stortinget. Dette innebærer at alle kommuner nå har et inntektsgradert betalingssystem. Per januar 2018 var maksimalsatsen satt til 2 910 kroner, som medfører at alle husholdninger med en inntekt lavere enn 533 500 kroner per år har krav på moderasjon i foreldrebetalingen. Husholdninger må søke om å få moderasjon på bakgrunn av inntekt.

Før den nasjonale ordningen for foreldrebetaling i barnehager trådte i kraft var det i større grad opp til kommunene å velge betalingssystem. Maksimalsatsen var satt av Stortinget, og det ble stilt krav til kommunene om å tilby moderasjonsordninger for lavinntektsfamilier. Dette ble enten løst gjennom inntektsgraderte betalings-systemer i kommunen, eller gjennom friplasser.

Fra 1. august 2015 ble det innført gratis kjernetid for 4- og 5-åringer fra husholdninger med lav inntekt. Denne ordningen ble 1. august 2016 utvidet til også å gjelde 3-åringer. Gratis kjernetid innebærer at familiene har krav på 20 timer gratis barnehage i uken for disse barnene. Dersom bare de 20 timene benyttes, har barnet gratis barnehage. Inntektsgrensen for ordningen skal settes av Stortinget på samme måte som maksimalsatsen, og var fra og med 1. august 2017 satt til 450 000 kroner per år. Husholdninger med samlet inntekt under denne grensen har krav på 20 timer gratis barnehage per uke for 3-, 4- og 5-åringer, samt barn med utsatt skolestart.

Disse to nye ordningene kumulerer, slik at en husholdning med inntekt lavere enn 450 000 kroner først får moderasjon tilsvarende 6 prosent av inntekten, deretter

trekkes 20 timer kjernetid i uken fra dette for 3-, 4- og 5-åringene. Eventuelle søskenmoderasjoner regnes før kjernetiden trekkes fra. Barnehagene har fremdeles anledning til å kreve inn kostpenger i tillegg til den vanlige foreldrebetalingen.

1.3. Fra KOSTRA til BASIL

Resultatene i rapportene var før 2016 basert på elektronisk rapportering gjennom KOSTRA (KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING) for kommunale barnehager, og papirskjema til et geografisk stratifisert utvalg for de private barnehagene. Gjennom KOSTRA fikk SSB en totaltelling av landets kommuner, og skjema fra rundt 200 private barnehager.

Både kommunene og de private barnehagene rapporterte priser for fulltidsplass, søskenmoderasjon, kostpenger og eventuelle tilleggsutgifter. For inntektsgraderte betalingssystemer ble priser rapportert for forhåndsdefinerte inntektsintervall. Gjennom KOSTRA ble det publisert betalingssatser på utvalgte inntektsintervall, kostpenger og informasjon om søskenmoderasjon, på kommunenivå.

Utdanningsdirektoratet har i flere år innhentet informasjon om barnehager gjennom deres egen rapporteringsportal BASIL. Gjennom denne portalen har både private og kommunale barnehager, samt selve kommunen som barnehagemyndighet rapportert. I 2015 ble rapporteringen utvidet til å samle inn informasjon som gjør det mulig å beregne gjennomsnittlige betalingssatser under den nye nasjonale ordningen. Gjennom BASIL oppnås en totaltelling av landets kommuner, samt en totaltelling av alle landets barnehager, både kommunale og private. Fra og med 2016 ble KOSTRA erstattet av BASIL som datagrunnlag for denne rapporten. Datainnsamlingen gjennom KOSTRA ble avsluttet for disse variablene, noe som harmoniserer datainnsamlingen i offentlig sektor og reduserer oppgavebyrden til kommunene som i flere år har rapportert til både KOSTRA og BASIL.

Rapporteringen i BASIL er to-delt, og informasjon fra begge nivåene benyttes i undersøkelsen. På det laveste nivået rapporterer de *individuelle barnehagene*, både kommunale og private, om blant annet

- antall barn i barnehagen,
- kostpenger som betales per måned,
- andre faste kostnader til for eksempel turer eller andre aktiviteter,
- hvorvidt barnehagen følger den nasjonale ordningen for foreldrebetaling.

Gjennom BASIL er det en fulltelling av landets nesten 6000 barnehager.

På det neste nivået rapporterer *kommunene* informasjon om

- hvorvidt kommunen følger den nasjonale ordningen for foreldrebetaling,
- antall husholdninger og barn som har fått innvilget betalingsmoderasjon og gratis kjernetid,
- moderasjonsprosent for andre og tredje søsken, samt antall som mottar dette,
- antall friplasser innvilget,
- hvor mye reduksjon i foreldrebetalingen husholdningene i kommunen har fått innvilget totalt sett.

For antall husholdninger og barn som mottar betalingsmoderasjon, kjernetid og søskenmoderasjon rapporterer kommunene på forhåndsdefinerte inntektsintervall. Med denne informasjonen kan det beregnes en gjennomsnittlig betaling i kommunen fra husholdningenes inntekt.

Spesielt gunstig er det at rapporteringen av kostpenger og andre tilleggsutgifter er flyttet til de individuelle barnehagene. For kommunale barnehager vil dette trolig gi mer presise tall enn når rapporteringen gikk gjennom kommunen, da de individuelle barnehagene har bedre grunnlag for å svare på slike spørsmål.

1.4. Om beregningene

Kombinasjonen av nasjonal ordning for foreldrebetaling og BASIL som datakilde gir muligheter for å produsere rimelig nøyaktig statistikk om foreldrebetalingen i kommunale og private barnehager. Den nasjonale ordningen sikrer at betalings-satsene kan beregnes ut fra husholdningenes inntekt, og den nye datakilden gir et detaljert grunnlag for disse beregningene.

Kommunene rapporterer antall barn som faktisk mottar moderasjon i foreldrebetalingen, inkludert hvor mange som i tillegg har gratis kjernetid. Denne rapporteringen gjøres på forhåndsdefinerte inntektsintervall, og det beregnes en vektet gjennomsnittlig sats basert på en husholdningsinntekt i midtpunktet av intervallet. Deretter kan satsene per inntektsintervall vektet opp til en gjennomsnittlig sats for redusert betaling i kommunen – og videre opp til en gjennomsnittlig foreldrebetaling for kommunen. Hele veien kan det vektet med antall barn som faktisk mottar moderasjoner eller betaler maksimalpris.

Søskenmoderasjon kan tas inn i beregningene på det laveste nivået, for hvert inntektsintervall før kjernetiden regnes inn. For husholdninger som betaler maksimalsats regnes søskenmoderasjonen inn som en prosentandel av maksimalsatsen. Friplasser inngår også som en faktor når gjennomsnittssatsen skal regnes ut. Kostpenger og andre tilleggsutgifter fra de individuelle barnehagene vektet opp med antall barn til kommunenivå og legges på den gjennomsnittlige betalings-satsen for kommunen.

Til sist brukes summen av antall barn i barnehage per kommune som vekt for å beregne gjennomsnittlige betalings-satser per fylke og for landet totalt. Disse gjennomsnittlige satsene utnytter all informasjonen tilgjengelig i BASIL slik beskrevet.

Når vi ser på kostpenger og andre utgifter for seg så bruker vi gjennomsnittlige utgifter, vektet på antall barn i hver barnehage, summert opp til forskjellige nivå. Resultatene presenteres i kapittel 3 og i tabellene i vedlegg A2, A3, A4 og A5.

1.5. Generelle merknader

Rapporteringen gjennom BASIL er per desember 2017. SSBs undersøkelse skal ideelt måle foreldrebetaling per januar 2018. Det legges derfor til grunn at fordelingen av barn og deres husholdningsinntekt ikke avviker noe særlig mellom desember og januar. Mellom desember 2017 og januar 2018 ble imidlertid maksimalsatsen for et fulltidsopphold i barnehage endret, og ny maksimalpris inngår i beregningene i denne rapporten. De estimerte betalings-satsene antas å reflektere i god grad den faktisk betalte barnehageprisen per januar 2018, selv om rapporteringen er fra én måned tidligere.

I beregningene er det antatt at alle kommuner følger nasjonalt bestemt maksimalsats, i år 2 910 kroner, med mindre annet er spesifisert i kommentarene. Vi ser vi at en del kommuner har mer generøse ordninger for husholdninger med lav inntekt og søskenmoderasjon ut over nasjonal ordning. Enkelte opererer også med lavere makspris enn nasjonalt bestemt maksimalsats. En mer generøs søskenmoderasjon og lavere maksimalsats vil fanges opp i rapporten gitt at kommunene har rapportert dette. Andre ordninger, som redusert betaling for

husholdninger med lav inntekt som går ut over de nasjonale reglene, er vanskeligere å ta høyde for og rapporten fanger derfor ikke nødvendigvis opp disse. Dette er en svakhet ved at estimerte gjennomsnittssatser ikke nødvendigvis gjenspeiler faktiske gjennomsnittssatser i de enkelte kommunene, som da kan være lavere grunnet mer generøse ordninger for familier med lav inntekt.

1.6. Definisjoner

Undersøkelsen måler månedssatser for fulltidsopphold på 41 timer eller mer per uke.

Kjernetiden regnes som 20 timer gratis barnehage per uke. I beregningene antas det at samtlige barn med gratis kjernetid betaler for de resterende 25 timene av en barnehageuke.

Tilleggsutgifter er utgifter for ulike turer/aktiviteter eller materiell som i mange tilfeller kreves utover selve oppholdsbetalingen og kostpenger.

Årsbetalinger er konsekvent beregnet for 11 betalingsterminer.

Friplass er det som kommunene til enhver tid definerer som friplass. Den kan gis gjennom kommunens regulære betalingssystem, eller gis gjennom sosialkontor o.l.

2. Deskriptiv statistikk

I dette kapittelet oppsummeres den to-delte rapporteringen gjennom BASIL for de private og kommunale barnehagene (2.1) og kommunene (2.2).

2.1. Barnehager

Sett bort i fra barnehager uten barn inneholdt uttrekket fra BASIL 5763 barnehager, derav 2682 kommunale og 3081 private. Blant de kommunale barnehagene rapporterer nærmere 98 prosent at betalingen tilsvarende den fastsatte maksimalprisen, mens tilsvarende prosentandel for de private er nærmere 96 prosent. Av barnehagene som ikke følger maksprisen, har litt over tre fjerdedeler en foreldrebetaling under den fastsatte maksprisen, bare 47 barnehager rapporterer betaling over makspris – 43 av disse er private barnehager. Av disse 47 svarer 4 at prisen er høyere grunnet fare for nedleggelse av økonomiske årsaker, 11 at kvaliteten på barnehagetilbudet ellers vil rammes, 19 grunnet spesielle aktiviteter, og 13 spesifiserer andre grunner til den høyere foreldrebetalingen.

Tabell 2.1 Oversiktsdata barnehager, private og kommunale. Antall

	Kommunale	Private	I alt
Med i undersøkelsen	2682	3081	5763
Foreldrebetalingen tilsvarende fastsatt maksimalpris	2623	2947	5570
Nei, under	55	91	146
Nei, over	4	43	47
Over grunnet fare for nedleggelse	0	4	4
Over grunnet kvalitet	2	9	11
Over grunnet spesielle aktiviteter	0	19	19
Over grunnet annet	2	11	13
Krever inn kostpenger i tillegg	2637	2936	5573
Krever inn andre tilleggsutgifter	116	303	419

Kilde: BASIL

Etter forskriften om foreldrebetaling kan barnehagene kreve inn kostpenger utover det som er satt som maksimalsats, og om lag 97 prosent av barnehagene gjør dette. Målt i antall barn som betaler kostpenger er tallet nesten 98 prosent. Vektet med antall barn i barnehagen krever kommunale barnehager inn gjennomsnittlig 264

kroner i kostpenger per barn. Tilsvarende tall for private barnehager er 335 kroner i gjennomsnitt per barn.

I tillegg krever noen barnehager inn utgifter utover selve oppholdsbetalingen og kostpengene. Det kan være utgifter til utflukter, ulike aktiviteter o.l. Rundt 7 prosent av barnehagene opplyser at de krever inn betaling for å dekke slike utgifter.

2.2. Kommuner

Datagrunnlaget fra BASIL inneholdt rapportering fra alle 426 kommuner, slik kommunestrukturen så ut i 2017. Fra 1. januar 2018 ble antall kommuner i Norge redusert fra 426 til 422. Da ble Larvik og Lardal slått sammen til nye Larvik, Holmestrand og Hof til nye Holmestrand, Nøtterøy og Tjøme til Færder, og Rissa og Leksvik til Indre Fosen. Videre ble også fylkene Nord- og Sør-Trøndelag slått sammen til Trøndelag. Vi ivaretar den nye kommune- og fylkesstrukturen ved å først beregne vektete snittsats for hver enkelt kommune som har rapportert gjennom BASIL, det vil si etter gammel kommunestruktur, for så å vekte disse snittsatsene med antall barn opp til en samlet snittsats for de sammenslåtte kommunene. Tilsvarende ble gjort for tallene som ble rapportert i 2017 for å få frem endringsrater på fylkesnivå og gjøre det mulig å sammenligne fjorårets tall med årets tall.

Av alle kommunene er det tre kommuner som rapporterer at de ikke følger det nasjonale minstekravet til redusert foreldrebetaling, og disse har enten en lavere sats eller en mer begrenset rapportering.

Forskriften om foreldrebetaling i barnehager slår fast at alle kommuner skal tilby minst 30 prosent søskenmoderasjon for barn nr. 2 og minst 50 prosent for barn nr. 3 eller flere. Alle kommuner unntatt én rapporterer at de følger denne ordningen eller at de har ordninger som går utover minimumskravet med høyere søskenmoderasjoner. Videre har enkelte kommuner mer generøse ordninger for husholdninger med lav inntekt.

119 kommuner har innvilget friplasser grunnet lav inntekt, 146 kommuner har innvilget friplasser gjennom andre tjenester (som for eksempel barnevern, asylordninger o.l.), mens 56 kommuner opplyser at det også finnes andre ordninger for reduksjon i foreldrebetalingen i kommunen. Tallene er vedlagt i vedlegg A1.

3. Resultater

I dette kapitlet forsøker vi å gi et best mulig bilde av foreldrebetalingen slik den var per januar 2018. Her brukes all tilgjengelig informasjon fra BASIL til å gi et så presist estimat som mulig på den gjennomsnittlige foreldrebetalingen, basert på beregningsmetoden beskrevet i kapittel 1.4. I tillegg ser vi på endringene fra i fjor til i år.

Vi ser også nærmere på kostpenger og andre tilleggsutgifter, forskjeller mellom private og kommunale barnehager, og utviklingen fra 2017 til 2018.

3.1. Gjennomsnittssatser

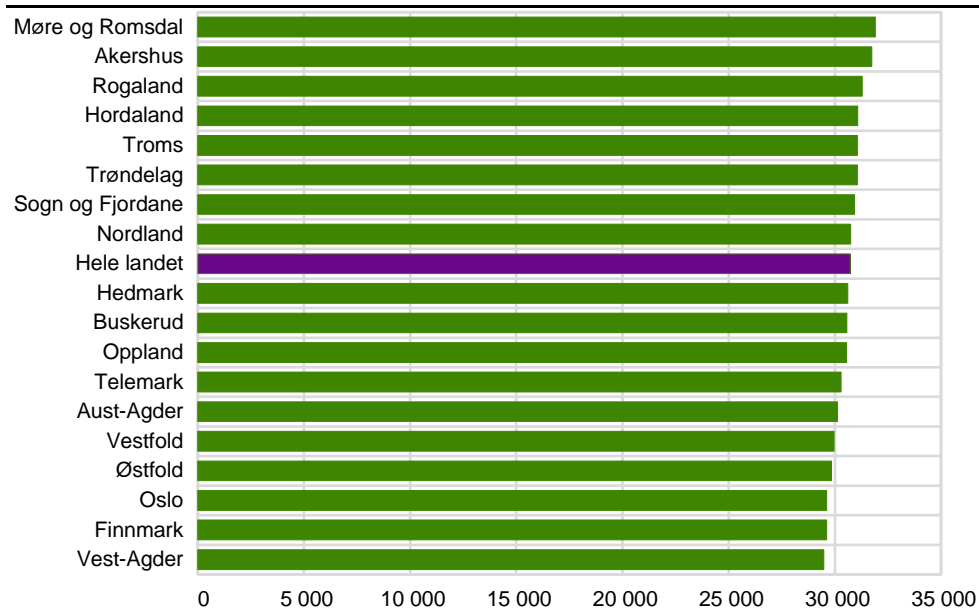
I januar 2018 betalte en gjennomsnittlig husholdning 2 492 kroner per måned for en barnehageplass. I tillegg ble det på landsbasis krevd inn gjennomsnittlig 299 kroner i kostpenger og 2¹ kroner i tilleggsutgifter per måned slik at en

---

¹ Beløpene i rapporten er avrundet til nærmeste krone. Man vil derfor kunne se avrundningseffekter i form av tall som avviker noe dersom man selv foretar beregninger basert på disse beløpene.

gjennomsnittlig husholdning i januar 2018 betalte 2 793 kroner for en barnehageplass. Med 11 betalingsterminer i året tilsvarer dette en årsbetaling på 30 725 kroner på landsbasis i private og kommunale barnehager. Som figur 3.1 viser var årsbetalingen lavest i Vest-Agder og høyest i Møre og Romsdal, med en gjennomsnittlig beregnet årsbetaling på henholdsvis 29 483 og 31 908 kroner.

Figur 3.1 Gjennomsnittlig årsbetaling for et barn etter fylke. Alle barnehager, januar 2018

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

I denne beregningen er det tatt hensyn til betalingsmoderasjon grunnet lav inntekt, gratis kjernetid, søskenmoderasjon og friplasser. Det er hele veien vektet med antall barn som faktisk mottar de forskjellige moderasjonene.

Betalingssatsene er beregnet for hva private husholdninger faktisk betaler for en barnehageplass. Da foreldrebetalingen er knyttet til husholdningenes inntektsnivå, vil forskjellige gjennomsnittlige satser på tvers av fylker også reflektere forskjeller i inntektsfordelingen til husholdninger med barn i barnehager mellom fylkene. På samme måte vil en endring i betalingsstøttsatsene reflektere både endringene i bruttoinntekten til barnefamilier, og kommunenes barnehageordninger.

I 2017 på samme tidspunkt betalte en gjennomsnittshusholdning 2 374 kroner per måned for en barnehageplass, 284 kroner i kostpenger og 5 kroner i tilleggsgiffter. En gjennomsnittlig husholdning betalte dermed 2 663 kroner for en barnehageplass i januar 2017. Med 11 betalingsterminer i året tilsvarer dette en årsbetaling på 29 298 kroner på landsbasis i alle barnehager.

Dette innebærer at en gjennomsnittshusholdning i januar 2018 betaler 4,9 prosent, eller 1 427 kroner mer årlig enn i januar 2017. Flere årsaker kan ligge bak endringen i gjennomsnittlig betalingsstøttsats. Regjeringen oppjusterte maksprisen fra 2 730 kr i januar 2017 til 2 910 kr i januar 2018. Dette tilsvarer en nominell økning på 6,6 prosent, og ettersom de aller fleste kommunene følger nasjonalt bestemt sats vil dette ha bidratt til økningen i barnehagebetalingene for gjennomsnittshusholdningen. Videre kan også en noe høyere lønnsvekst i perioden 2016-2017 enn i året før bidra til økningen i gjennomsnittsbetaling. En nivå-tallstabell er vedlagt i vedlegg A2.

Endring i årsbetaling varierer mellom fylkene og størst økning finner vi i Oslo, med en økning på 6,8 prosent. Bak oppgangen i Oslo er det en økning i kost- og

tilleggsutgifter per barn på 13,6 prosent, noe som er høyest i landet. Fylket med minst oppgang i årsbetaling er Vest-Agder, med en økning på 2,9 prosent. Tabellen i vedlegg A3 viser alle endringene fra 2017 til 2018 på fylkesnivå. Merk at vi i endringstabellen har slått sammen kategoriene kostpenger og andre tilleggsutgifter. Dette fordi relativt ubetydelige endringer i andre tilleggsutgifter fører til store og misvisende prosentmessige svingninger. I nivåtallstabellene er de for fullstendighets skyld holdt separat.

På kommunenivå er det noen større endringer i foreldrebetaling. Noe av dette kommer av at små og tilfeldige svingninger gir store relativt i mindre kommuner. Noen endringer kan også å komme av svakheter i datamaterialet. Enkelte kommuner rapporterer større endringer i antall barn som er nummer to og tre, noe som burde være nokså stabilt i større kommuner. Det er også tilfeller hvor man tilsynelatende har tilnærmet ikke-rapportering ett år, og mer omfattende rapportering det andre. Vi har som regel ingen mulighet til å få verifisert data, og må derfor bruke tallene som de er foreligger. Gjennomsnittspriser på kommunenivå for 2018 er vedlagt i vedlegg A4.

3.2. Kostpenger og andre tilleggsutgifter

Det kan være interessant å se på kostpenger og andre tilleggsutgifter for seg selv ettersom de ikke er direkte regulert av myndighetene, og heller ikke er direkte knyttet til husholdningenes inntekt. Vi har beregnet gjennomsnittlige kostpenger og andre tilleggsutgifter for hele landet, på fylkes- og kommunenivå, samt på eierskapsnivå.

For hele landet var summen av kostpenger og andre tilleggsutgifter 289 kr i januar 2017. Fra januar 2017 til januar 2018 økte de med 4,5 prosent, til 302 kr. Totalt rapporterer nesten 97 prosent av alle barnehagene at foreldrene betaler kostpenger, mens rundt 7 prosent av barnehagene rapporterer at de tar betalt for andre utgifter. Andelen barnehager som oppgir at de krever inn kostpenger er noe høyere for kommunale barnehager enn for private, mens det er større andel av private barnehager som krever inn andre tilleggsutgifter.

Alle fylker unntatt Aust-Agder har en nominell økning i gjennomsnittlige kostpenger og andre tilleggsutgifter. Den største økningen finner sted i Oslo, med 13,6 prosent, mens for Aust-Agder er det tilnærmet uendret. Vektet med antall barn i barnehagen krevde kommunale barnehager i januar 2017 inn rundt 247 kroner per barn til kostpenger, mens tilsvarende tall for private barnehager var rundt 322 kroner per barn. I januar 2018 viser tallene at kommunale barnehager krevde inn 264 kroner i kostpenger, mens private barnehager krevde 335 kroner for dette.

Av andre tilleggsutgifter krevde kommunale barnehager i 2017 inn 2 kroner i måneden, mens private barnehager krevde inn 8 kroner. I januar 2018 krevde både kommunale og private barnehager inn omtrent halvparten så mye som fjoråret, avrundet til henholdsvis 1 krone og 4 kroner. Spørsmålet knyttet til foreldrebetaling for andre tilleggsutgifter ble endret fra å omfatte månedlige beløp til årlige beløp i årets skjema. I rapporten har vi derfor beregnet månedlige beløp ved å dele oppgitt årlig beløp på 11 betalingsterminer.

I januar 2017 betalte en gjennomsnittshusholdning 2 739 kr årlig i kostpenger og andre tilleggsutgifter for et barn i kommunal barnehage². I januar 2018, betalte en gjennomsnittshusholdning 2 915 kroner. Det tilsvarer en økning på 6,4 prosent. Husholdninger med barn i privateide barnehager betalte i gjennomsnitt 3 630 kroner i januar 2017 i kostpenger og andre tilleggsutgifter, mens de i januar 2018 betalte 3 729 kroner, altså 2,7 prosent mer.

²Antar 11 betalingsterminer i året.

Foreldre med barn i private barnehager betaler i gjennomsnitt mer i kostpenger og andre tilleggsutgifter enn foreldre som har barn i kommunale barnehager, men denne forskjellen ble noe redusert fra i fjor til i år. I 2017 var forskjellen i gjennomsnittlig årlig betaling for kostpenger og andre tilleggsutgifter 891 kroner, mens forskjellen i januar 2018 hadde redusert seg til 814 kroner. Se tabell i vedlegg A5.

Vedlegg A: Tabeller

Tabell A 1 Deskriptiv statistikk, tallet på kommuner i fylket

Fylke	Med i undersøkelsen	Søskenmoderasjon på 30% eller mer for barn nr. 2	Søskenmoderasjon på 50% eller mer for barn nr. 3	Følger sats fastsatt i forskrift for foreldrebetaling	Har innvilget friplasser grunnet lav inntekt	Har innvilget friplasser gjennom andre tjenester	Har andre ordninger for reduksjon i foreldrebetalingen
Østfold	18	18	18	18	4	10	2
Akershus	22	22	22	22	13	10	5
Oslo	1	1	1	1	1	1	1
Hedmark	22	22	22	22	8	5	2
Oppland	26	26	26	26	5	7	2
Buskerud	21	21	21	21	7	7	6
Vestfold	9	9	9	8	3	2	3
Telemark	18	18	18	18	8	9	4
Aust-Agder	15	15	15	15	3	6	1
Vest-Agder	15	15	15	15	2	3	2
Rogaland	26	26	26	26	7	13	4
Hordaland	33	33	33	33	16	10	1
Sogn og Fjordane	26	26	26	26	6	8	4
Møre og Romsdal	36	36	36	36	9	12	3
Trøndelag	47	47	47	46	13	14	7
Nordland	44	44	43	44	10	14	4
Troms	24	24	24	24	4	8	1
Finnmark	19	19	19	18	0	7	4
I alt	422	422	421	419	119	146	56
I alt prosent		100	99,8	99,3	28,2	34,6	13,3

Tabell A 2 Gjennomsnittlige betalingssetser, fylkesnivå

Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggsgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsgifter	Årsbetaling alt inkludert
Møre og Romsdal	313	4	2583	2901	31908
Akershus	315	2	2569	2886	31743
Rogaland	320	1	2524	2845	31292
Hordaland	308	2	2514	2825	31077
Troms	314	2	2508	2824	31063
Trøndelag	329	2	2493	2824	31062
Sogn og Fjordane	271	4	2536	2811	30920
Nordland	296	2	2498	2795	30745
Hele landet	299	2	2492	2793	30725
Hedmark	285	1	2496	2782	30603
Buskerud	300	0	2478	2779	30564
Oppland	323	2	2452	2777	30550
Telemark	338	1	2415	2754	30296
Aust-Agder	266	3	2469	2739	30124
Vestfold	277	2	2446	2724	29966
Østfold	329	5	2379	2713	29841
Oslo	240	4	2449	2693	29621
Finnmark	284	1	2406	2692	29608
Vest-Agder	265	2	2413	2680	29483

Tabell A 3 Prosentvis endring i gjennomsnittlige betalingssetser, fylkesnivå

Fylke	Gjennomsnittlig kost- og tilleggsutgifter per barn	Endring gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Endring gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Endring årsbetaling alt inkludert
Akershus	5,6	6,2	6,1	6,1
Aust-Agder	0,0	6,1	5,5	5,5
Buskerud	3,8	4,5	4,4	4,4
Finmark	1,6	4,7	4,3	4,3
Hedmark	2,6	4,5	4,3	4,3
Hordaland	5,1	4,5	4,5	4,5
Møre og Romsdal	3,0	4,3	4,1	4,1
Nordland	2,9	5,3	5,1	5,1
Oppland	1,8	3,6	3,4	3,4
Oslo	13,6	6,2	6,8	6,8
Rogaland	2,2	5,3	4,9	4,9
Sogn og Fjordane	0,9	4,5	4,1	4,1
Telemark	0,7	4,2	3,7	3,7
Troms	2,4	3,9	3,7	3,7
Trøndelag	2,7	3,9	3,7	3,7
Vest-Agder	3,6	2,8	2,9	2,9
Vestfold	4,6	5,7	5,6	5,6
Østfold	2,0	4,5	4,2	4,2
Hele landet	4,3	4,9	4,9	4,9

Tabell A 4 Gjennomsnittlige betalingssetser, kommunenivå

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggsutgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Halden kommune	Østfold	317	12	2 889	3 218	35 394
Moss kommune	Østfold	330	0	2 387	2 717	29 888
Sarpsborg kommune	Østfold	276	5	2 410	2 690	29 592
Fredrikstad kommune	Østfold	335	9	2 033	2 376	26 140
Hvaler kommune	Østfold	300	0	2 573	2 873	31 608
Aremark kommune	Østfold	225	0	2 517	2 742	30 159
Marker kommune	Østfold	249	0	2 356	2 604	28 645
Rømskog kommune	Østfold	273	0	2 375	2 648	29 123
Trøgstad kommune	Østfold	360	0	2 639	2 999	32 993
Spydeberg kommune	Østfold	334	0	2 584	2 918	32 093
Askim kommune	Østfold	440	0	2 371	2 811	30 925
Eidsberg kommune	Østfold	395	0	2 243	2 638	29 018
Skiptvet kommune	Østfold	340	0	2 426	2 766	30 429
Rakkestad kommune	Østfold	393	0	2 627	3 020	33 218
Råde kommune	Østfold	332	0	2 633	2 965	32 620
Rygge kommune	Østfold	332	0	2 455	2 787	30 658
Våler kommune	Østfold	373	21	2 498	2 892	31 807
Hobøl kommune	Østfold	308	0	2 535	2 842	31 267
Vestby kommune	Akershus	337	0	2 568	2 905	31 952
Ski kommune	Akershus	276	3	2 524	2 803	30 836
Ås kommune	Akershus	380	0	2 538	2 919	32 105
Frogn kommune	Akershus	297	0	2 627	2 924	32 162
Nesødden kommune	Akershus	343	0	2 586	2 929	32 219
Oppegård kommune	Akershus	397	0	2 578	2 975	32 725
Bærum kommune	Akershus	358	3	2 596	2 957	32 524
Asker kommune	Akershus	314	9	2 564	2 887	31 758
Aurskog-Høland kommune	Akershus	301	0	2 529	2 830	31 135
Sørum kommune	Akershus	288	1	2 629	2 918	32 101
Fet kommune	Akershus	319	0	2 615	2 934	32 274
Rælingen kommune	Akershus	314	0	2 660	2 974	32 714
Enebakk kommune	Akershus	304	0	2 598	2 902	31 923
Lørenskog kommune	Akershus	280	8	2 638	2 926	32 188
Skedsmo kommune	Akershus	143	0	2 539	2 683	29 514
Nittedal kommune	Akershus	329	1	2 568	2 898	31 875
Gjerdrum kommune	Akershus	324	0	2 515	2 839	31 230
Ullensaker kommune	Akershus	359	0	2 353	2 712	29 834
Nes kommune	Akershus	359	0	2 587	2 946	32 409
Eidsvoll kommune	Akershus	261	0	2 579	2 840	31 239
Nannestad kommune	Akershus	308	0	2 685	2 993	32 926
Hurdal kommune	Akershus	333	0	2 456	2 789	30 678
Oslo kommune	Oslo	240	4	2 449	2 693	29 621

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggsutgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Kongsvinger kommune	Hedmark	351	1	2 330	2 681	29 489
Hamar kommune	Hedmark	251	0	2 700	2 951	32 465
Ringsaker kommune	Hedmark	301	1	2 520	2 822	31 043
Løten kommune	Hedmark	306	0	2 433	2 740	30 135
Stange kommune	Hedmark	265	4	2 512	2 780	30 583
Nord-Odal kommune	Hedmark	230	0	2 217	2 447	26 912
Sør-Odal kommune	Hedmark	281	3	2 574	2 858	31 442
Eidskog kommune	Hedmark	298	0	2 218	2 516	27 677
Grue kommune	Hedmark	312	0	2 302	2 614	28 759
Åsnes kommune	Hedmark	384	0	2 449	2 833	31 160
Våler kommune	Hedmark	298	0	2 365	2 662	29 287
Elverum kommune	Hedmark	269	0	2 530	2 799	30 790
Trysil kommune	Hedmark	249	0	2 505	2 754	30 296
Åmot kommune	Hedmark	264	0	2 307	2 571	28 284
Stor-Elvdal kommune	Hedmark	285	1	2 544	2 830	31 130
Rendalen kommune	Hedmark	300	0	2 201	2 501	27 511
Engerdal kommune	Hedmark	290	0	2 723	3 013	33 148
Tolga kommune	Hedmark	300	0	2 367	2 667	29 335
Tynset kommune	Hedmark	282	0	2 330	2 612	28 732
Alvdal kommune	Hedmark	304	0	2 595	2 899	31 887
Folldal kommune	Hedmark	200	0	2 313	2 513	27 639
Os kommune	Hedmark	305	0	2 244	2 549	28 036
Lillehammer kommune	Oppland	444	0	2 453	2 898	31 876
Gjøvik kommune	Oppland	284	2	2 495	2 781	30 588
Dovre kommune	Oppland	250	0	2 505	2 755	30 302
Lesja kommune	Oppland	200	0	2 194	2 394	26 338
Skjåk kommune	Oppland	180	0	2 514	2 693	29 625
Lom kommune	Oppland	300	0	2 530	2 830	31 126
Vågå kommune	Oppland	336	0	2 657	2 992	32 917
Nord-Fron kommune	Oppland	371	2	2 582	2 955	32 507
Sel kommune	Oppland	287	0	2 271	2 557	28 132
Sør-Fron kommune	Oppland	400	0	2 045	2 445	26 900
Ringebu kommune	Oppland	220	0	2 526	2 746	30 205
Øyer kommune	Oppland	254	7	2 311	2 572	28 291
Gausdal kommune	Oppland	368	0	2 420	2 788	30 663
Østre Toten kommune	Oppland	287	7	2 475	2 769	30 462
Vestre Toten kommune	Oppland	250	3	2 379	2 632	28 952
Jevnaker kommune	Oppland	298	2	2 573	2 873	31 604
Lunner kommune	Oppland	329	0	2 292	2 621	28 832
Gran kommune	Oppland	410	6	2 447	2 864	31 500
Søndre Land kommune	Oppland	254	0	2 482	2 736	30 101
Nordre Land kommune	Oppland	153	0	2 579	2 733	30 058
Sør-Aurdal kommune	Oppland	300	0	2 494	2 794	30 738
Etnedal kommune	Oppland	324	0	2 424	2 748	30 226
Nord-Aurdal kommune	Oppland	358	0	2 496	2 854	31 396
Vestre Slidre kommune	Oppland	400	0	2 528	2 928	32 210
Øystre Slidre kommune	Oppland	300	0	2 429	2 729	30 021
Vang kommune	Oppland	360	0	2 694	3 054	33 590
Drammen kommune	Buskerud	290	1	2 305	2 596	28 559
Kongsberg kommune	Buskerud	343	0	2 550	2 894	31 829
Ringerike kommune	Buskerud	262	0	2 554	2 816	30 979
Hole kommune	Buskerud	220	0	2 479	2 699	29 694
Flå kommune	Buskerud	340	14	1 821	2 175	23 925
Nes kommune	Buskerud	196	0	2 410	2 606	28 663
Gol kommune	Buskerud	201	0	2 371	2 572	28 290
Hemsedal kommune	Buskerud	342	0	2 641	2 983	32 816
Ål kommune	Buskerud	145	0	2 429	2 573	28 307
Hol kommune	Buskerud	162	0	2 690	2 853	31 378
Sigdal kommune	Buskerud	332	7	2 842	3 181	34 991
Krødsherad kommune	Buskerud	269	0	2 839	3 108	34 186
Mødum kommune	Buskerud	261	0	2 490	2 750	30 253
Øvre Eiker kommune	Buskerud	289	0	2 555	2 844	31 286
Nedre Eiker kommune	Buskerud	323	0	2 462	2 785	30 632
Lier kommune	Buskerud	307	0	2 545	2 852	31 369
Røyken kommune	Buskerud	370	0	2 541	2 911	32 020
Hurum kommune	Buskerud	367	0	2 583	2 950	32 447
Flesberg kommune	Buskerud	258	0	2 660	2 918	32 094
Rollag kommune	Buskerud	310	0	2 616	2 926	32 187
Nore og Uvdal kommune	Buskerud	475	0	2 431	2 906	31 965
Horten kommune	Vestfold	321	11	2 529	2 861	31 474
Tønsberg kommune	Vestfold	193	1	2 536	2 731	30 036
Sandefjord kommune	Vestfold	320	0	2 453	2 773	30 508

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggs- utgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplaner	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplaner, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Svelvik kommune	Vestfold	231	0	2 293	2 524	27 764
Larvik kommune	Vestfold	293	0	2 241	2 534	27 879
Sande kommune	Vestfold	237	0	2 499	2 736	30 096
Holmestrand kommune	Vestfold	264	0	2 401	2 666	29 324
Re kommune	Vestfold	256	0	2 528	2 784	30 620
Færder	Vestfold	296	2	2 522	2 819	31 012
Porsgrunn kommune	Telemark	345	0	2 437	2 782	30 598
Skien kommune	Telemark	341	1	2 556	2 898	31 881
Notodden kommune	Telemark	322	0	2 431	2 753	30 282
Siljan kommune	Telemark	400	0	2 616	3 016	33 177
Bamble kommune	Telemark	322	0	1 991	2 313	25 448
Kragerø kommune	Telemark	314	0	2 323	2 637	29 009
Drangedal kommune	Telemark	300	0	2 501	2 801	30 815
Nome kommune	Telemark	300	0	2 450	2 750	30 247
Bø kommune	Telemark	330	0	2 257	2 587	28 454
Sauherad kommune	Telemark	475	0	2 382	2 857	31 428
Tinn kommune	Telemark	270	24	2 364	2 658	29 238
Hjartdal kommune	Telemark	334	0	2 625	2 959	32 545
Seljord kommune	Telemark	350	0	2 483	2 833	31 164
Kviteseid kommune	Telemark	336	0	2 453	2 788	30 673
Nissedal kommune	Telemark	400	0	2 454	2 854	31 398
Fyresdal kommune	Telemark	400	0	1 766	2 166	23 823
Tokke kommune	Telemark	328	0	2 171	2 499	27 493
Vinje kommune	Telemark	360	0	2 100	2 460	27 060
Risør kommune	Aust-Agder	324	11	2 427	2 762	30 379
Grimstad kommune	Aust-Agder	272	6	2 472	2 750	30 246
Arendal kommune	Aust-Agder	207	3	2 450	2 660	29 260
Gjerstad kommune	Aust-Agder	300	0	2 412	2 712	29 831
Vegårshei kommune	Aust-Agder	274	3	2 356	2 634	28 969
Tvedestrand kommune	Aust-Agder	292	4	2 460	2 756	30 314
Froland kommune	Aust-Agder	267	0	2 442	2 709	29 800
Lillesand kommune	Aust-Agder	369	0	2 580	2 949	32 440
Birkenes kommune	Aust-Agder	350	4	2 703	3 057	33 631
Åmli kommune	Aust-Agder	300	0	2 251	2 551	28 064
Iveland kommune	Aust-Agder	358	0	2 606	2 964	32 609
Evje og Hornnes komme	Aust-Agder	298	0	2 244	2 542	27 959
Bygland kommune	Aust-Agder	245	0	2 523	2 768	30 448
Valle kommune	Aust-Agder	400	0	2 239	2 639	29 030
Bykle kommune	Aust-Agder	0	0	2 585	2 585	28 439
Kristiansand kommune	Vest-Agder	232	0	2 372	2 604	28 646
Mandal kommune	Vest-Agder	316	2	2 506	2 824	31 067
Farsund kommune	Vest-Agder	297	0	2 568	2 866	31 522
Flekkefjord kommune	Vest-Agder	354	4	2 415	2 773	30 507
Vennesla kommune	Vest-Agder	318	13	2 491	2 822	31 040
Songdalen kommune	Vest-Agder	43	0	2 500	2 543	27 971
Søgne kommune	Vest-Agder	285	1	2 378	2 664	29 301
Marnardal kommune	Vest-Agder	410	0	2 388	2 798	30 777
Åseral kommune	Vest-Agder	300	0	2 294	2 594	28 529
Audnedal kommune	Vest-Agder	393	0	2 517	2 911	32 018
Lindesnes kommune	Vest-Agder	237	0	2 427	2 664	29 304
Lyngdal kommune	Vest-Agder	275	1	2 563	2 839	31 233
Hægebostad kommune	Vest-Agder	336	0	2 592	2 928	32 211
Kvinesdal kommune	Vest-Agder	426	0	2 330	2 755	30 308
Sirdal kommune	Vest-Agder	300	9	1 475	1 784	19 629
Eigersund kommune	Rogaland	323	0	2 343	2 666	29 321
Sandnes kommune	Rogaland	322	0	2 620	2 943	32 374
Stavanger kommune	Rogaland	336	1	2 404	2 741	30 156
Haugesund kommune	Rogaland	277	0	2 675	2 951	32 466
Sokndal kommune	Rogaland	220	3	2 618	2 841	31 251
Lund kommune	Rogaland	350	70	2 205	2 625	28 876
Bjerkreim kommune	Rogaland	366	0	2 530	2 897	31 863
Hå kommune	Rogaland	316	0	2 629	2 945	32 399
Klepp kommune	Rogaland	307	0	2 338	2 645	29 099
Time kommune	Rogaland	298	0	2 542	2 841	31 251
Gjesdal kommune	Rogaland	309	2	2 654	2 965	32 615
Sola kommune	Rogaland	314	0	2 594	2 908	31 991
Randaberg kommune	Rogaland	342	0	2 439	2 781	30 589
Forsand kommune	Rogaland	298	0	2 424	2 722	29 939
Strand kommune	Rogaland	346	4	2 493	2 843	31 269
Hjelmeland kommune	Rogaland	320	0	2 551	2 871	31 578
Suldal kommune	Rogaland	400	0	2 305	2 705	29 750
Sauda kommune	Rogaland	250	0	2 523	2 773	30 499

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggs-utgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Finnøy kommune	Rogaland	327	0	2 638	2 965	32 616
Rennesøy kommune	Rogaland	350	2	2 538	2 890	31 793
Kvitsøy kommune	Rogaland	300	0	2 436	2 736	30 097
Bokn kommune	Rogaland	250	0	2 525	2 775	30 523
Tysvær kommune	Rogaland	300	0	2 624	2 924	32 160
Karmøy kommune	Rogaland	304	0	2 614	2 918	32 096
Utsira kommune	Rogaland	260	0	2 131	2 391	26 300
Vindafjord kommune	Rogaland	379	0	2 492	2 870	31 573
Bergen kommune	Hordaland	306	3	2 492	2 801	30 813
Etne kommune	Hordaland	454	0	2 581	3 034	33 377
Sveio kommune	Hordaland	291	0	2 610	2 902	31 919
Bømlo kommune	Hordaland	248	0	2 616	2 864	31 504
Stord kommune	Hordaland	258	0	2 532	2 790	30 694
Fitjar kommune	Hordaland	237	0	2 438	2 676	29 439
Tysnes kommune	Hordaland	300	0	2 575	2 875	31 621
Kvinnherad kommune	Hordaland	248	0	2 463	2 711	29 824
Jondal kommune	Hordaland	240	0	2 508	2 748	30 230
Odda kommune	Hordaland	195	0	2 414	2 609	28 702
Ullensvang Herad	Hordaland	279	0	2 636	2 915	32 061
Eidfjord kommune	Hordaland	235	0	2 765	3 000	32 995
Ulvik kommune	Hordaland	205	0	2 421	2 626	28 889
Granvin kommune	Hordaland	350	0	2 541	2 891	31 805
Voss kommune	Hordaland	388	1	2 437	2 826	31 088
Kvam kommune	Hordaland	131	0	2 498	2 629	28 920
Fusa kommune	Hordaland	323	0	2 475	2 797	30 769
Samnanger kommune	Hordaland	195	0	2 630	2 825	31 077
Os kommune	Hordaland	382	1	2 629	3 012	33 131
Austevoll kommune	Hordaland	294	31	2 594	2 919	32 104
Sund kommune	Hordaland	331	4	2 586	2 921	32 136
Fjell kommune	Hordaland	329	7	2 554	2 891	31 799
Askøy kommune	Hordaland	360	1	2 579	2 940	32 343
Vaksdal kommune	Hordaland	280	0	2 415	2 695	29 645
Modalen kommune	Hordaland	286	0	1 947	2 233	24 558
Osterøy kommune	Hordaland	279	3	2 606	2 887	31 760
Meland kommune	Hordaland	347	0	2 427	2 774	30 514
Øygarden kommune	Hordaland	205	0	2 532	2 738	30 113
Radøy kommune	Hordaland	350	0	2 468	2 818	30 994
Lindås kommune	Hordaland	313	1	2 447	2 761	30 368
Austrheim kommune	Hordaland	338	0	2 531	2 868	31 553
Fedje kommune	Hordaland	300	0	2 644	2 944	32 387
Masfjorden kommune	Hordaland	275	18	2 381	2 674	29 418
Flora kommune	Sogn og Fjordane	172	0	2 284	2 455	27 007
Gulen kommune	Sogn og Fjordane	185	0	2 750	2 935	32 280
Solund kommune	Sogn og Fjordane	300	0	2 329	2 629	28 917
Hyllestad kommune	Sogn og Fjordane	300	0	2 535	2 835	31 190
Høyanger kommune	Sogn og Fjordane	275	1	2 563	2 839	31 229
Vik kommune	Sogn og Fjordane	190	0	2 652	2 842	31 260
Balestrand kommune	Sogn og Fjordane	300	0	2 282	2 582	28 402
Leikanger kommune	Sogn og Fjordane	319	0	2 649	2 968	32 646
Sogndal kommune	Sogn og Fjordane	311	0	2 499	2 810	30 914
Aurland kommune	Sogn og Fjordane	173	0	2 721	2 893	31 826
Lærdal kommune	Sogn og Fjordane	246	0	2 546	2 792	30 714
Årdal kommune	Sogn og Fjordane	250	0	2 557	2 807	30 879
Luster kommune	Sogn og Fjordane	340	1	2 510	2 851	31 356
Askvoll kommune	Sogn og Fjordane	336	8	2 621	2 966	32 622
Fjaler kommune	Sogn og Fjordane	357	0	2 598	2 955	32 501
Gaular kommune	Sogn og Fjordane	429	1	2 609	3 039	33 432
Jølster kommune	Sogn og Fjordane	289	0	2 698	2 987	32 853
Førde kommune	Sogn og Fjordane	300	19	2 577	2 896	31 860
Naustdal kommune	Sogn og Fjordane	509	4	2 498	3 011	33 117
Bremanger kommune	Sogn og Fjordane	300	0	2 593	2 893	31 823
Vågsøy kommune	Sogn og Fjordane	159	8	2 655	2 822	31 044
Selje kommune	Sogn og Fjordane	190	0	2 397	2 586	28 451
Eid kommune	Sogn og Fjordane	282	0	2 576	2 857	31 428
Hornindal kommune	Sogn og Fjordane	300	0	2 751	3 052	33 567
Gloppen kommune	Sogn og Fjordane	237	0	2 637	2 874	31 612
Stryn kommune	Sogn og Fjordane	200	1	2 414	2 614	28 755
Molde kommune	Møre og Romsdal	281	1	2 527	2 808	30 887
Ålesund kommune	Møre og Romsdal	324	17	2 630	2 971	32 685
Kristiansund kommune	Møre og Romsdal	349	3	2 482	2 834	31 173
Vanylven kommune	Møre og Romsdal	235	0	2 626	2 861	31 475
Sande kommune	Møre og Romsdal	365	0	2 467	2 832	31 153

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggs-utgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Herøy kommune	Møre og Romsdal	358	0	2 567	2 924	32 168
Ulstein kommune	Møre og Romsdal	382	0	2 910	3 292	36 209
Hareid kommune	Møre og Romsdal	366	0	2 435	2 801	30 816
Volda kommune	Møre og Romsdal	336	11	2 632	2 979	32 765
Ørsta kommune	Møre og Romsdal	358	2	2 574	2 933	32 268
Ørskog kommune	Møre og Romsdal	357	0	2 647	3 004	33 040
Norddal kommune	Møre og Romsdal	236	0	2 641	2 876	31 637
Stranda kommune	Møre og Romsdal	348	0	2 784	3 132	34 455
Stordal kommune	Møre og Romsdal	275	0	2 469	2 744	30 186
Sykkylven kommune	Møre og Romsdal	264	0	2 590	2 854	31 390
Skodje kommune	Møre og Romsdal	294	4	2 793	3 091	33 999
Sula kommune	Møre og Romsdal	327	1	2 600	2 928	32 205
Giske kommune	Møre og Romsdal	377	0	2 693	3 070	33 766
Haram kommune	Møre og Romsdal	321	1	2 497	2 820	31 018
Vestnes kommune	Møre og Romsdal	279	0	2 522	2 802	30 818
Rauma kommune	Møre og Romsdal	265	0	2 422	2 687	29 558
Nesset kommune	Møre og Romsdal	248	0	2 734	2 982	32 806
Midsund kommune	Møre og Romsdal	300	0	2 397	2 697	29 666
Sandøy kommune	Møre og Romsdal	320	0	2 439	2 759	30 351
Aukra kommune	Møre og Romsdal	300	0	2 516	2 816	30 976
Fræna kommune	Møre og Romsdal	290	1	2 630	2 920	32 125
Eide kommune	Møre og Romsdal	270	0	2 521	2 791	30 705
Averøy kommune	Møre og Romsdal	362	2	2 630	2 993	32 926
Gjemnes kommune	Møre og Romsdal	270	1	2 600	2 871	31 580
Tingvoll kommune	Møre og Romsdal	211	0	2 339	2 550	28 048
Sunnadal kommune	Møre og Romsdal	186	0	2 273	2 459	27 054
Surnadal kommune	Møre og Romsdal	226	0	2 682	2 908	31 985
Rindal kommune	Møre og Romsdal	110	0	2 711	2 821	31 026
Halsa kommune	Møre og Romsdal	381	0	2 534	2 915	32 064
Smøla kommune	Møre og Romsdal	345	0	2 452	2 797	30 767
Aure kommune	Møre og Romsdal	255	0	2 575	2 830	31 125
Bodø kommune	Nordland	288	1	2 561	2 850	31 350
Narvik kommune	Nordland	277	1	2 431	2 709	29 796
Bindal kommune	Nordland	300	0	2 518	2 818	31 003
Sømna kommune	Nordland	250	0	2 209	2 459	27 053
Brønnøy kommune	Nordland	245	0	2 362	2 607	28 680
Vega kommune	Nordland	280	0	2 306	2 586	28 447
Vevelstad kommune	Nordland	155	0	1 715	1 870	20 575
Herøy kommune	Nordland	296	0	2 099	2 395	26 348
Alstahaug kommune	Nordland	300	0	2 487	2 787	30 658
Leirfjord kommune	Nordland	321	0	2 168	2 489	27 380
Vefsn kommune	Nordland	374	0	2 635	3 009	33 101
Grane kommune	Nordland	246	56	2 574	2 876	31 635
Hattfjelldal kommune	Nordland	331	0	2 545	2 876	31 640
Dønna kommune	Nordland	274	0	2 408	2 682	29 501
Nesna kommune	Nordland	272	1	2 524	2 797	30 764
Hemnes kommune	Nordland	320	0	2 323	2 643	29 076
Rana kommune	Nordland	346	0	2 570	2 917	32 087
Lurøy kommune	Nordland	371	0	2 598	2 969	32 663
Træna kommune	Nordland	350	0	2 813	3 163	34 793
Rødøy kommune	Nordland	385	0	2 491	2 876	31 641
Meløy kommune	Nordland	462	0	2 843	3 305	36 357
Gildeskål kommune	Nordland	264	0	2 286	2 550	28 052
Beiarn kommune	Nordland	325	0	2 099	2 424	26 662
Saltødal kommune	Nordland	292	0	2 175	2 467	27 136
Fauske kommune	Nordland	261	0	2 662	2 924	32 163
Sørfold kommune	Nordland	297	0	2 382	2 679	29 468
Steigen kommune	Nordland	250	0	2 028	2 278	25 061
Hamarøy kommune	Nordland	222	0	2 816	3 039	33 426
Tysfjord kommune	Nordland	174	0	2 869	3 043	33 473
Lødingen kommune	Nordland	350	0	2 737	3 087	33 958
Tjeldsund kommune	Nordland	219	0	2 192	2 411	26 519
Evenes kommune	Nordland	229	0	2 677	2 906	31 969
Ballangen kommune	Nordland	255	0	2 594	2 849	31 339
Røst kommune	Nordland	270	0	2 466	2 736	30 093
Værøy kommune	Nordland	300	0	2 831	3 131	34 437
Flakstad kommune	Nordland	307	0	2 853	3 160	34 759
Vestvågøy kommune	Nordland	306	0	2 218	2 524	27 767
Vågan kommune	Nordland	224	9	2 520	2 753	30 288
Hadsel kommune	Nordland	298	0	2 564	2 863	31 488
Bø kommune	Nordland	300	0	2 166	2 466	27 125
Øksnes kommune	Nordland	245	11	2 511	2 768	30 449

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggs-utgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Sortland kommune/ Suortá suohkan	Nordland	204	3	2 395	2 603	28 629
Andøy kommune	Nordland	348	4	2 606	2 958	32 542
Moskenes kommune	Nordland	160	0	2 590	2 750	30 252
Tromsø kommune	Troms	336	4	2 564	2 905	31 952
Harstad kommune/ Hárstták suohkan	Troms	282	0	2 395	2 676	29 439
Kvæfjord kommune	Troms	230	0	2 631	2 861	31 476
Skånland kommune	Troms	204	0	2 745	2 949	32 437
Ibestad kommune	Troms	325	0	2 662	2 987	32 852
Gratangen kommune	Troms	297	0	2 473	2 770	30 471
Lavangen kommune/ Loabága suohkan	Troms	300	0	2 412	2 712	29 832
Bardu kommune	Troms	330	0	2 404	2 734	30 075
Salangen kommune	Troms	400	0	2 541	2 941	32 356
Målselv kommune	Troms	300	0	2 455	2 755	30 300
Sørreisa kommune	Troms	145	0	2 719	2 863	31 496
Dyrøy kommune	Troms	320	0	2 674	2 994	32 936
Tranøy kommune	Troms	295	0	2 201	2 496	27 459
Torsken kommune	Troms	250	3	2 295	2 548	28 024
Berg kommune	Troms	275	0	1 605	1 880	20 679
Lenvik kommune	Troms	327	0	2 305	2 632	28 951
Balsfjord kommune	Troms	346	0	2 535	2 881	31 695
Karlsøy kommune	Troms	325	0	2 474	2 798	30 783
Lyngen kommune	Troms	326	0	2 546	2 871	31 584
Storfjord kommune	Troms	300	0	2 302	2 602	28 626
Kåfjord kommune/ Gáivuona suohkan	Troms	316	0	2 385	2 701	29 709
Skjervøy kommune	Troms	267	0	2 777	3 044	33 485
Nordreisa kommune	Troms	269	5	2 596	2 870	31 565
Kvænangen kommune	Troms	250	0	2 426	2 676	29 434
Vardø kommune	Finnmark	283	0	2 534	2 817	30 987
Vadsø kommune	Finnmark	315	0	2 165	2 480	27 285
Hammerfest kommune	Finnmark	316	0	2 623	2 939	32 328
Kautokeino kommune/ Guovdageainnu suohkan	Finnmark	179	0	2 472	2 652	29 167
Alta kommune	Finnmark	297	2	2 323	2 621	28 832
Loppa kommune	Finnmark	300	0	2 655	2 955	32 509
Hasvik kommune	Finnmark	256	0	2 097	2 353	25 881
Kvalsund kommune	Finnmark	200	0	2 642	2 842	31 262
Måsøy kommune	Finnmark	220	0	2 351	2 571	28 286
Nordkapp kommune	Finnmark	250	0	2 457	2 707	29 772
Porsanger kommune	Finnmark	385	1	2 180	2 565	28 220
Karasjok kommune/ Karasjoga Gielda	Finnmark	277	0	2 664	2 941	32 349
Lebesby kommune	Finnmark	295	8	2 576	2 879	31 670
Gamvik kommune	Finnmark	340	0	2 295	2 635	28 984
Berlevåg kommune	Finnmark	220	0	2 514	2 734	30 074
Tana kommune/ Deanu Gielda	Finnmark	256	0	2 512	2 767	30 440
Nesseby kommune/ Unjárgga gielda	Finnmark	400	0	1 500	1 900	20 900
Båtsfjord kommune	Finnmark	300	9	2 470	2 779	30 564
Sør-Varanger kommune	Finnmark	212	0	2 480	2 691	29 606
Trondheim kommune	Trøndelag	342	2	2 492	2 837	31 204
Steinkjer kommune	Trøndelag	286	0	2 399	2 685	29 537
Namsos kommune	Trøndelag	208	9	2 650	2 866	31 526
Hemne kommune	Trøndelag	267	0	2 587	2 854	31 390
Snillfjord kommune	Trøndelag	418	0	2 426	2 844	31 279
Hitra kommune	Trøndelag	250	0	2 266	2 516	27 675
Frøya kommune	Trøndelag	335	0	2 599	2 934	32 275
Ørland kommune	Trøndelag	328	0	2 562	2 890	31 789
Agdenes kommune	Trøndelag	300	0	2 673	2 973	32 700
Bjugn kommune	Trøndelag	299	0	2 530	2 829	31 122
Åfjord kommune	Trøndelag	330	1	2 470	2 802	30 817
Roan kommune	Trøndelag	400	0	2 684	3 084	33 923
Osen kommune	Trøndelag	307	0	2 605	2 912	32 037
Oppdal kommune	Trøndelag	322	0	2 290	2 612	28 728
Rennebu kommune	Trøndelag	250	0	2 368	2 618	28 803
Meldal kommune	Trøndelag	316	0	2 454	2 770	30 473
Orkdal kommune	Trøndelag	300	0	2 391	2 691	29 604
Røros kommune	Trøndelag	237	0	2 539	2 776	30 538

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggsutgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Holtålen kommune	Trøndelag	300	0	2 827	3 127	34 402
Midtre Gauldal kommune	Trøndelag	333	0	2 489	2 821	31 036
Melhus kommune	Trøndelag	367	0	2 578	2 945	32 397
Skaun kommune	Trøndelag	320	0	2 657	2 977	32 752
Klæbu kommune	Trøndelag	334	0	2 427	2 761	30 368
Malvik kommune	Trøndelag	365	0	2 547	2 913	32 038
Selbu kommune	Trøndelag	326	0	2 604	2 930	32 225
Tydal kommune	Trøndelag	325	0	2 362	2 687	29 556
Meråker kommune	Trøndelag	300	0	2 480	2 780	30 583
Stjørdal kommune	Trøndelag	410	2	2 347	2 759	30 352
Frosta kommune	Trøndelag	315	0	2 381	2 696	29 652
Levanger kommune	Trøndelag	325	1	2 475	2 802	30 818
Verdal kommune	Trøndelag	375	0	2 498	2 872	31 597
Verran kommune	Trøndelag	235	0	2 252	2 487	27 355
Namdalseid kommune	Trøndelag	270	0	2 369	2 639	29 034
Snåsa kommune	Trøndelag	269	0	2 657	2 926	32 182
Lierne kommune	Trøndelag	300	0	2 241	2 541	27 954
Røyrvik kommune	Trøndelag	408	0	2 401	2 809	30 896
Namsskogan kommune	Trøndelag	310	0	1 796	2 106	23 169
Grong kommune	Trøndelag	200	0	2 295	2 495	27 450
Høylandet kommune	Trøndelag	391	0	2 471	2 862	31 481
Overhalla kommune	Trøndelag	216	0	2 658	2 874	31 619
Fosnes kommune	Trøndelag	183	0	2 686	2 869	31 564
Flatanger kommune	Trøndelag	280	0	2 551	2 831	31 144
Vikna kommune	Trøndelag	287	0	2 615	2 903	31 929
Nærøy kommune	Trøndelag	312	18	2 584	2 914	32 059
Leka kommune	Trøndelag	300	0	2 288	2 588	28 463
Inderøy kommune	Trøndelag	235	0	2 613	2 848	31 326
Indre Fosen kommune	Trøndelag	295	0	2 578	2 873	31 605

Tabell A 5 Gjennomsnittlige kostpenger og andre tilleggsutgifter, etter eier og i kroner

Eier	Utgiftstype	2016	2017	2018
Kommune	Kostpenger	240	247	264
	Andre utgifter	3	2	1
Privat	Kostpenger	308	322	335
	Andre utgifter	8	8	4

Figurregister

Figur 3.1	Gjennomsnittlig årsbetaling for et barn etter fylke. Alle barnehager, januar 2018.....	12
-----------	--	----

Tabellregister

Tabell 2.1	Oversiktsdata barnehager, private og kommunale. Antall.....	10
Tabell A 1	Deskriptiv statistikk, tallet på kommuner i fylket.....	15
Tabell A 2	Gjennomsnittlige betalingssatser, fylkesnivå	15
Tabell A 3	Endring gjennomsnittlige betalingssatser, fylkesnivå.....	16
Tabell A 4	Gjennomsnittlige betalingssatser, kommunenivå.....	16
Tabell A 5	Gjennomsnittlige kostpenger og andre tilleggsutgifter, etter eier og i kroner .	22

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9726-7 (trykt)
ISBN 978-82-537-9727-4 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

